

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1904.

Andra Kammaren.

N:o 3.

Tisdagen den 19 januari.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Anmäldes, att herrar *C. Wallis* och *E. Räf* denna dag in- tagit sina platser i kammaren.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. *O. Berger* aflämnade Kungl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

med förslag till lag om ändrad lydelse af 1 kap. 3 § och 2 kap. 14 § i lagen den 10 augusti 1877 angående äganderätt till skrift;

med förslag till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura;

med förslag till lag om ändrad lydelse af 6 § i lagen den 12 mars 1886 angående ansvarighet för skada i följd af järnvägs drift och till lag om ändrad lydelse af 25 § i lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnes rätt till renbete i Sverige; och

med förslag till lag angående tillämpning med afseende å elektrisk järnväg af bestämmelserna i lagen den 12 mars 1886 angående ansvarighet för skada i följd af järnvägs drift.

De kungl. propositionerna blefvo på begäran bordlagda.

§ 3.

I enlighet med förut fattadt beslut företogs nu val af tre ledamöter att deltaga i talmansöfverläggningarna; och blefvo därtill utsedde:

Andra Kammarens Prot. 1904. N:o 3.

herr *S. G. von Friesen* med 194 röster,
 » *A. Hedin*..... » 194 » och
 » *H. Andersson* i Västra Nöbbelöf » 193 » .

Herr *C. Persson* i Stallerhult erhöll 1 röst.

§ 4.

Vid därefter anställt val af de två ledamöter, hvilka jämte två ledamöter af Första Kammaren skulle hafva inseende öfver Riksdagens kansli, blefvo därtill valde:

herr *N. P. B. Lindgren* i Oskarshamn och
 » *L. W. S. Lothigius*
 med 172 röster hvardera.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag angående de i nästföregående två paragrafer omförmälda val.

§ 6.

Afgåfvos följande motioner, nämligen af:

herr *E. O. V. Wavrinsky* i Stockholm, n:o 1, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om orsakerna till tandröta m. m.;

herr *I. E. G. Svensson* i Skyllberg, n:o 2, om ändring af 10, 11, 32, 35 och 41 §§ bevillningsförordningen samt 1 § instruktionen för taxeringsmyndigheterna;

herr *C. F. Vahlquist*, n:o 3, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående tidigare inträde af rätt till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa för nu kvarstående indelt manskap;

herr *K. G. Karlsson* i Göteborg, n:o 4, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående lagstadgad stängningstid för handelsbutiker m. m.;

herr *V. L. Moll*, n:o 5, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående stämpelafgiften för bevis om insättning å depositions- och kapitalräkning; samt

herr *J. E. A. Ohlsson* i Halmstad:

n:o 6, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående förmånsrätt i konkurs för under arbetsgifvares förvaltning stående medel, tillhöriga hans arbetstagares sjuk-, begravnings- eller pensionskassor; och

n:o 7, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående bestämmelser i syfte att den s. k. bortauktioneringen af fattighjon må förebyggas m. m.

Dessa motioner blefvo på begäran bordlagda.

§ 7.

Bordlades:

Kungl. Maj:ts den 18 innevarande januari afgifna proposition angående statsverkets tillstånd och behof;

Kungl. Maj:ts på rikssalen upplästa berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista Riksdags sammanträde sig tilldragit; och

Riksdagens år 1903 församlade revisorers berättelse angående riksbanken.

§ 8.

Efter af herr talmannen i sådant afseende gifven proposition biföll kammaren en af herr vice talmannen *P. Pehrson* gjord hemställan, att kammaren ville besluta, att det tal, som herr talmannen vid riksdagens öppnande hållit å rikssalen, måtte intagas i kammarens protokoll; och skulle alltså det ifrågavarande talet här inflyta, så lydande:

Allernådigste Konung! Eders majestät!

Utvecklingen på alla områden går i våra dagar snabbt. Detta har äfven i det offentliga lifvet gjort uppgifterna både talrikare och ansvarsfullare samtidigt med att de inriktats på längre mål. Och var det i något särskildt ögonblick, som det svenska folket och dess representanter med ens sågo liksom längre siktlinjer framåt för sitt reformarbete, så var det förvisso, sedan de, på Eders Majestäts förslag, antagit en härordning på värnpliktens grund. Klart insåg man då, att de ökade bördor, som härigenom lades på svenska folkets skuldror, kräfde, förutom vidtagandet af andra viktiga åtgärder, en utvidgning af de politiska rättigheterna.

En utsträckning af den politiska rösträtten har också numera allmänt erkänts vara ett nödvändigt led i sträfvandet att hos ett upplyst folk göra medborgareandan lika allmän som försvarsplikten. Den framställning i detta ämne, som Eders Majestät ärnar förelägga Riksdagen, skall således ej finna marken oberedd. Visserligen synas meningarna om sättet för denna saks ordnande för närvarande vara vidt skilda, men man torde väl dock kunna

våga hoppas, att med god vilja enighet skall uppnås och sålunda denna viktiga frågas tillfredsställande lösning snart nog varda en länge efterlängtd verklighet.

Nu som förr skall Andra Kammaren med det lifligaste intresse omfatta alla frågor, som Riksdagen får sig förelagda, och söka främja allt, som anses kunna lända till vårt kära fosterlands sanna lycka.

Med de varmaste välönskningar för Konung och konungahus frambär Riksdagens Andra Kammare till Eders Majestät uttrycken af sin undersåtliga vördnad, sin trofasta tillgifvenhet.

§ 9.

Herr talmannen förmälde, att han, enär kammarens sammanträden i allmänhet icke började tidigare än kl. 11 f. m., ansåge sig böra erinra därom, att kammarens plenum fredagen den 22 innevarande januari, i likhet med hvad förut varit brukligt, då val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten förrättats, komme att börja kl. 10 f. m.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 1,42 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.